

Släktcirkeln

Forum för cirkelledare 15

Januari
1998

Utgivare: Sveriges Släktforskarförbund

Postadress: Box 30222, 104 25 Stockholm

Redaktör: Erik Thorell, Roslagsgatan 26, 113 55 Stockholm.

Tel: 08 - 695 08 90

Tel: 08 - 15 74 65.

Kvalitet - en nödvändighet

När jag för mer än 35 år sedan började släktforska betonades vikten av noggrannhet och källkritik. Det skulle vara kvalitet! Man läste originalhandlingar på arkiven. Hjälpmedlen var papper, penna, en del litteratur och register, skrivmaskin samt möjligen bandspelare och arkivens kopieringsapparater. GF med några få regionalföreningar och totalt färre än 1000 medlemmar var i stort sett den enda föreningen. Det var möjligt för en person att följa med och läsa det mesta som skrevs om släktforskning.

Sedan dess har utvecklingen varit svindlande. Film, mikro-kort, SVAR, datorer, Internet, databaser och register skapade av 100-, kanske 1000-tals släktforskare och ALU-arbetare (eller motsv.), mer än 100 föreningar med flera tiotusental medlemmar, massor av föreningsblad, ett betydande utbud av litteratur osv. Ingen kan längre läsa allt som skrivs. Forskaren är mera anonym än förr.

Medan den här utvecklingen pågått har vi fortsatt att tala om noggrannhet, källkritik och vä-

dan av önsketänkande, kort sagt kvalitet i släktforskningen. Vi kan alltså hoppas att flertalet nya forskare lärt sig detta och tillämpar det i sin forskning. Men med den snabba ökningen av antalet släktforskare och deras anonymitet kan vi nog knappast känna oss säkra på det.

Kvalitet diskuterades tidigt inom det nya förbundets ledning, men det fanns mycket annat att prioritera. Kvalitetskravet har dock alltid förts fram i samband med utbildning och ofta skymtat i förbundets publikationer, men något initiativ eller samlat grepp om problemet har hittills inte tagits.

Då och då har vissa funderingar om kvalitetsfrågor dykt upp. Det har främst gällt källors tillförlitlighet, material som man lämnar över till någon annan, kvalifikationer hos den som ätar sig forskningsuppdrag mot ersättning. I *Släktcirkeln* 14 refereras ett brev från en cirkelledare, som stött på offer för undermålig cirkelledning, och som efterlyser legitimering av cirkelledare. Frågan diskuterades vid cirkelledarträffen i samband

med stämman i Helsingborg i år.

Vid en sammankomst nyligen inom *Pro Memoria* (Riksarkivets vänförening) diskuterades tillförlitligheten hos de omfattande registreringsarbeten, som pågår inom arkivväsendet runt om i landet, och där arbetskraften i stor utsträckning utgöres av snabbutbildad ALU-personal. Det beskrevs hur kontroll av arbetet görs, men auditoriet föreföll knappast övertygat om att slutresultatets kvalitet kan bli helt tillfredsställande.

Här ska just nu inte borrar djupare i frågan, bara konstateras, att det är ett hälsotecken att ett flertal reaktioner s. a. s. kommit upp "underifrån". Förbundsstyrelsen lär avse att agera.

Synpunkter från enskilda forskare och inte minst från dem som tar sig an nybörjarna, cirkelledarna, är välkomna både i *Släktcirkeln* och andra lämpliga publikationer.

Erik Thorell

Släktforskning och sekretess

– vissa fakta

(Handling utdelad vid cirkelledarträffen i Helsingborg 1997)

Utdrag ur sekretesslagen (SFS 1980:100)

7 kap. Sekretess med hänsyn främst till skyddet för enskilda personliga förhållanden

15 § Sekretess gäller i verksamhet som avser folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen, för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

9 kap. Sekretess med hänsyn till skyddet för enskilda förhållanden av såväl personlig som ekonomisk natur

4 § Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos myndighet som avser framställning av statistik --- för uppgift som avser enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Uppgift i företagsregister, uppgift som avser avliden, uppgift som behövs för forskningsändamål, --- får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider skada eller men.

Utdrag ur datalagen (SFS 1973:289)

Tillstånd m m

2 § Personregister får inrättas och föras endast av den som har anmält sig hos datainspektionen och fått bevis om detta av inspektionen (licens).

Utöver licens behövs tillstånd av datainspektionen för att inrätta och föra personregister som skall innehålla

1. uppgifter som anges i 4 §,
2. uppgifter som anges i 6 § andra stycket,
3. uppgifter om personer som saknar sådan an-

knytning till den registeransvarige som följer av medlemskap, anställning, kundförhållande eller något därmed jämförigt förhållande,

4. personuppgifter som inhämtas från något annat personregister, om inte registreringen av uppgifterna eller utlämnandet av dessa sker med stöd av författning, datainspektionens beslut eller den registrerades medgivande.

Första och andra stycket gäller inte personregister som en enskild person inrättat eller för uteslutande för personligt bruk.

Med inrättande av personregister förstås även insamling av uppgifter som skall ingå i registret. (1982:46)

4 § --- brott eller avtjänat straff- --- vård av unga --- vård av missbrukare --- slutet psykiatrisk vård --- psykiskt utvecklingsstörda --- utlänningslagen ---

6 § Lämnas tillstånd till inrättande --- skall datainspektionen meddela föreskrift om ---

Vid bedömandet av om föreskrift behövs skall särskilt beaktas huruvida registret innehåller personuppgift som utgör omdöme eller annan värderande upplysning om den registrerade.

Utdrag ur brev 1994 från Datainspektionen till DIS

Datainspektionen har i sin praxis intagit den ståndpunkten att ett register som uteslutande innehåller uppgifter om avlidna personer inte omfattas av datalagens regler. Släktforskningsregister innehåller dock ofta uppgifter om såväl avlidna som levande personer. Förs registren med hjälp av ADB är de därför i regel personregister i datalagens mening.

Ett personregister får inrättas och föras endast av den som anmält sig för licens hos Datainspektionen. Licensen kostar 435 kr/år.

Det kan ifrågasättas om man har en naturlig anknytning till en person i datalagens me-

ning, bara därför att man är släkt. Om man kommer fram till att så inte är fallet, skulle släktforskningsregister vara tillståndspliktiga. I många fall torde man dock kunna tillämpa en regel som säger att registrering som sker utslutande för personligt bruk är undantagen från licens- och tillståndsplikt. Vanligtvis bedrivs ju släktforskning som hobbyverksamhet och finansieras av egna medel. En "hobbyforskare" behöver således varken licens eller tillstånd från Dattainspektionen för att föra släktforskningsregister på ADB.

En förening kan dock inte tillämpa denna undantagsbesämmelse.

Korta kommentarer

Sekretesslagen 9 kap. kan bl a tillämpas på material hos SCB.

Problemen torde numera vara mindre sedan utdragen ur kyrkböckerna överlämnats till Riksarkivet.

Datalagen är under omarbetning. Ganska snart kan alltså andra bestämmelser än de ovan angivna komma att gälla.

Det lär finnas en praxis att föreningar med färre medlemmar än 200 ej behöver licens för datoriserat medlemsregister.

Den som använder datoriserat personregister (där levande personer ingår) vid släktforskning åt andra eller för att ge ut skrift bör nog söka licens.

I Släktforskarnas årsbok 1995 finns en artikel av Olof Cronberg om "Datorn i släktforskningen. Lagar och etik", som tar upp viktiga problem om etik och sekretess samt även något om upphovsrätt, som ju har en viss släktskap med sekretess.

Reservation för ändringar som kan ha gjorts i ovanstående bestämmelser eller praxis det senaste året.

Erik Thorell

Sveriges Dödbok 1968–1996

Detta är en CD-skiva för PC-datorer, som innehåller uppgifter om alla som avlidit i Sverige angivna år. Här finner man personnummer, fullständigt namn (för de flesta), födelseförsamling (för de flesta), församling för dödsfall och en hel del annat värdefullt vid forskning efter nutida släkt.

Pris **495 kr** (för medlemmar, annars 595 kr).

Beställ från Sveriges Släktforskarförbund, Box 30222, 104 25 Stockholm. Tel: 08-695 08 90.

Litteratur

Grannar emellan

Årsbok för Riksarkivet och Landsarkiven 1997 har fått rubricerade titel, syftande på de nordiska länderna och deras kontakter genom historien. Att just det temat tagits upp beror på att man i år firat 600-årsminnet av unionsmötet i Kalmar 1397.

Boken är på 312 sidor, prydligt inbunden, rikt illustrerad, som vanligt avslutad med korta redogörelser för Riksarkivets byråer och andra underavdelningar samt för landsarkiven. Redaktör har varit Kerstin Abukanfusa. ISSN 1103-8233, ISBN 91-88366-32-4.

Fjolårets årsbok, *Anor och minnen*, (se Släktcirkeln 14) var nästan helt inriktad på släktforskare. Det är årets inte alls. Däremot är den av stort intresse för den allmänt historiskt intresserade. Innehållets spännvidd är betydande och kasten stora: Kalmarunionen och medeltida kungarekrytering, unionsupplösningen 1905, uppsnappade brev, spioneri hos grannarna, begreppet Norden ur olika länders synvinkel, nordisk litteratur på latin, frivilliginsatser i krig inom Norden, Föreningen Nordens arkiv, nordiska arkivdaggar under 60 år samt en bruksrörelse i Tornedalen på 1600-talet.

Boken är mycket läsvärd, dock kanske inte för sträckläsning, med många rätt originella och ovanliga ämnesval och grepp i det historiska arkivmaterialet. Men som sagt inte mycket för släktforskaren som släktforskare.

Erik Thorell

Tilläggas kan att Riksarkivets och landsarkivens årsböcker kan inhandlas från SVAR. Ring SVAR, tel: 0623-725 00 och begär att få deras boklista.

De säljer också andra skrifter utgivna av Riksarkivet och även äldre årgångar av *Personhistorisk Tidskrift* och mycket mera.

Svenska knektar, av Lars Ericson, innehåller allt du och din cirkel behöver veta för att starta era forskningar om de gamla knektarna. Den upplaga Släktforskarförbundet säljer innehåller 276 s, bilder, källförteckningar och litteraturanvisningar. Pris **240 kr** (medlemmar, annars 295 kr)

Legitimering av forskare

(Handling utdelad vid cirkelledarträffen i Helsingborg 1997)

Det kan finnas behov av att visa intyg, diplom eller något på kunskaperna för två typer av släktforskare: *cirkelledare* och *uppdragsforskare*.

Varför ska man kunna visa intyg el. dylikt? För forskaren är det ett sätt att säga "jag bryr mig om kvalitén på de arbeten jag kommer att lämna till eftervärlden", och för den som tänker anlita någon för forskning är det ett sätt att visa vissa kunskaper inom ett fält som är helt utan myndighetsreglering.

För den som går på kurs, är det ett sätt att veta att kursen ger vissa kunskaper och är värd den tid det ändå tar att gå på kurs.

Hur är det ordnat i USA?

Släktforskning är en av de allra populäraste sysselsättningarna i USA, och det finns bokstavligen miljontals släktforskare där. Detta har ibland lett till problem med mindre kunniga forskare (med rymliga samveten), som på olika sätt försökt tillskansa sig inkomster från ivriga forskare.

I USA finns två modeller av hur en viss kontroll på forskarnas kunskaper och lämplighet upprätthålls, antingen är man *certifierad* eller också tillhör man *branschföreningen*.

1. Certifiering

Certifiering utfärdas av *The Board for Certification of Genealogists*. The Board startade 1964 och har sedan dess stått som garant för en mycket hög standard på släktforskning, både vad gäller krav på kunskaper om hur man hittar och tolkar källor och hur dessa redovisas. The Board är formellt en helt fristående förening, som så vitt jag vet, själva väljer medlemmarna i denna, och utser funktionärerna.

Certifiering utdelas i sex kategorier:

- * CAILS= Certified American Indian Lineage Specialist, specialist på att utforska amerikanska indianers härstamning.
- * CALS= Certified American Lineage Specialist, specialist på att utforska i första hand härstamningar som berättigar till medlemskap i t ex Daughter of the American Revolution.
- * CGRS= Certified Genealogical Record Specialist, specialist på att utforska handlingar och dokument, som uppdragsgivaren önskar få ut-

forskade, tolkade och avskrivna.

* CGL= Certified Genealogical Lecturer, föreläsare inför släktforskargrupper etc.

* CGI= Certified Genealogical Instructor, lärare vid kurser i släktforskning.

* CG= Certified Genealogist, släktforskare som självständigt kan göra upp fullt dokumenterade stamtavlor och antavlor och behärskar källmaterialet och kan lösa problem där andra kört fast.

För att få rätten att använda dessa bokstäver efter sitt namn, på t ex brevpapper och visitkort, måste den sökande genomgå vissa provningar.

The Board tar ut \$25 för att sända ut papper för preliminär ansökan, och för att få den fulla provningen gjord får man betala \$125. För detta kommer man också med på den årliga listan som publiceras, samt får ett newsletter några gånger per år.

Certifieringen gäller i fem år, sedan måste man gå igenom den igen, om man vill behålla rätten till titeln. Detta för att garantera att en som använder dessa titlar har aktuella kunskaper och inte sover på sina lagrar.

Det är olika krav som ställs på den sökande, beroende på vilken kategori man söker till. Från det man ansökt om provning har man ett år på sig att sammanställa det arbete man vill ha bedömt.

För att t ex söka som CG ska man sända in en komplett stamtavla i fyra generationer med utförliga källhänvisningar. Denna sänds sedan till åtminstone tre bedömare, experter inom området, och som inte får veta vem som gjort stamtavlan, och ger så sina skriftliga utlåtanden om hur de anser att arbetet gjorts. Ungefär 2/3 av nya ansökningar godkänns och omkring 4/5 av förnyade ansökningar.

The Board fungerar som skiljenämnd om forskare, som genomgått programmet, och deras uppdragsgivare blir osams. The Board kan också återkalla certifieringen, om de anser att den missbrukats på något sätt, särskilt som varje sökande ska skriva under en särskild "Etisk kod för släktforskare", och sedan inte kan säga att de inte vet om de regler som gäller.

2. Branschförening

Den branschförening som finns i USA är As-

sociation of Professional Genealogists (APG), som startade i mitten av 1970-talet.

Till APG kan vem som helst ansluta sig, som är seriöst intresserad av släktforskning och betalar sin medlemsavgift varje år. Detta medlemskap innebär ingen kvalitetsgaranti och berättigar inte till att använda beteckningen "Member of APG" på brevpapper och visitkort, gör man det kan man snarare bli utesluten.

APG arbetar för den professionella forskningens utveckling genom träffar, tidskrift, lokala grupper och deltagande i de nationella konferenserna. Man ger också ibland ut en katalog över medlemmarna, med uppgift om vilka som tar uppdrag. Man ger också ut en serie småskrifter som vänder sig till allmänheten, som vill ha forskning gjord, med goda råd om hur de ska välja rätt forskare för uppdraget.

Man fungerar också som skiljenämnd vid tvister mellan medlemmar och uppdragsgivare.

I andra länder

Organisationer motsvarande APG tycks finnas i Storbritannien, Tyskland och Australien, men kontakt med dem har ej tagits ännu.

I Sverige då?

Behovet av "legitimerade" forskare och cirkelledare verkar finnas, men hur ska det hela ordnas?

Bör det vara fristående organisationer som sköter detta, eller Släktforskarförbundet?

Bör det vara modell The Board eller APG eller en tredje modell?

Bör den som t ex forskar åt andra förutsättas ha firma och F-skatt, och har ev organisation något ansvar för att medlemmarna sköter sina åligganden mot staten?

Bör ev organisation fungera som skiljenämnd vid tvister?

Elisabeth Thorsell

Detta "arbetspapper" mottogs positivt på cirkelledarträffen i Helsingborg, men för det fortsatta arbetet med denna fråga är jag tacksam för fler kommentarer. Skriv till *Elisabeth Thorsell, Sveriges Släktforskarförbund, Box 30222, 104 25 Stockholm.*

Cirkelledarkurs i Stockholm

Helgen 8-9 november 1997 hölls den första cirkelledarkursen i förbundets egen regi. Denna premiärkurs hölls i förbundslokalen på Kungsholmen, som visade sig fungera väl för en mindre kurs av detta slag.

De nio deltagarna, hälften från Stockholm, hälften utifrån landet, fick prova ett program med varierat innehåll.

Dagen började med en kort presentation och diskussion om kursplanering och hur man lär ut läsning av gammal handstil. Därefter kom *Inga-Lisa Dahlin*, bibliotekarie på Stockholms Stadsarkiv, och orienterade om handböcker, matriklar, herdaminnen och annat av nyttig litteratur.

Efter lunch föreläste *Urban Sikeborg* om källkritik och diverse fallgror. Till slut provade gruppen på att surfa på Internet och bekantade sig litet med alla de möjligheter som finns där, t.ex. Social Security Death Index och amerikanska telefonkatalogen och förstas skattkamraren **Rötter**.

Nästa dag startade med information om olika möjligheter att forska i de nordiska grannländerna. Därefter kom *Kjell Lindblom* och redogjorde för sin syn på kursplanering och gav även en hel del goda pedagogiska tips.

Eftermiddagspasset ägnades mest åt erfarenhetsutbyte, och fortsatta diskussioner om hur man planerar nybörjarkurser versus fortsättningskurser.

Kursen har senare följts upp genom att deltagarna sänt in utvärderingar, som samtliga var positiva, samt att de fått varsitt diplom., som bevis på deltagande i kursen.

Det är förbundets målsättning att ordna fler kurser framöver, och den nästa avses placeras i södra Sverige, i samarbete med någon lokal förening, men exakt när och hur är inte klart ännu.

Elisabeth Thorsell

Mera bidrag

Det vore mycket trevligt om fler ville skriva till *Släktcirkeln*. Vi tror att det finns en omfattande bank av erfarenheter runt om i landet hos alla cirkelledare, som skulle kunna gagna fler, om de kom till allmän kännedom. Var inte blyg, fatta pennan, skrivmaskinen eller datorn, och skriv ett inlägg. Eller vill du debattera något inom detta område? Eller har du bara ett bra boktips? Skriv till *Erik Thorell*, adress, se första sidan.

Tankar om släktforskningskurser

Av Christopher von Warnstedt

Undertecknad gamle historielärare har sysslat även med släktforskningsundervisning ända sedan slutet av 1950-talet.

Med tiden har härunder utvecklats vissa uppläggningar av kurserna, som i stort sett följts utan förändringar under flera årtionden. Erfarenheten och inte minst elevers insatser har varit vägledande för utformningen, varför kanske även andra kursledare kan ha nytta av uppläggningen.

Den är dock självfallet hårt knuten till undertecknads personliga sätt att undervisa. Detta är ett gammaldags gymnasielärarsätt, där under lektionerna läroboken skjuts i bakgrunden till förmån för en mera kåserande muntlig framställning av de väsentliga delarna av lektionens tema, som eleverna i förväg känner till genom kursprogrammet. Eleverna bör alltså hela tiden göra flitiga anteckningar, samtidigt som läraren måste hålla kontroll på sig själv att ej gå för fort fram, utan att i varje fall upprepa de allra viktigaste bemärkelsena så långsamt att alla hinner skriva ned dem. På så sätt uppnås att eleverna läser lärobokstexterna hemma, men på lektionerna får en duvning i vad som är det viktigaste samt dessutom åtskilliga upplysningar, som inte står i boken. Enligt min mening får lärarna på detta sätt en betydligt effektivare undervisning än om man sätter en lärobok i centrum under själva lektionerna och mera eller mindre slaviskt följer den.

Lärarkompetensen

Av mångfaldiga klagomål framförda från elever inom främst Stockholmsområdet under årtiondena framgår att det tyvärr förekommer alltför många självutnämnda lärare på nybörjarkurser, som är mera eller mindre undermåliga. Vanligen är de själva fortfarande dåliga skriftläsare, har dålig allmänbildning och/eller lider av brister som pedagoger.

Det är tyvärr uppenbart att bildningsförbunden inte utövar någon nämnvärd kontroll av sina släktforskningslärares verkliga kompetens eller lämplighet. Man förmår ofta inte ens ringa upp något av de stora släktforskarföreningarnas kanslier och höra sig för där om vederbörandes kompetens. Se t ex *Släkt och Hävd* 1991 s 314-316.

Släktforskningslärare bör helst ha minst studentkompetens, gärna med höga betyg i historia och samhällskunskap. För att kunna vara en bra lärare för fortsättningskurser är detta snarast ett måste.

Undervisningens uppdelning och mål

Släktforskningsundervisning bör enligt min mening lämpligen uppdelas i två nivåer, dels "Nybörjarkurs", dels "Fortsättningskurs".

Nybörjarkurserna bör huvudsakligen syssla med konsten att lära sig att läsa den gotiska ("tyska") handstilen samt att få en närmare kännedom om de för släktforskningen grundläggande källserierna, vartill bör läggas en litteraturorientering och en orientering om i arkiv och bibliotek förefintliga särskilt stora och viktiga alfabetiskt ordnade genealogiska samlingar. Många elever anser att man bör gå om en grundkurs efter några år, eftersom man då fått litet erfarenhet och bättre kan tillgodogöra sig undervisningen.

Fortsättningskurserna bör förutsätta att vederbörande gått igenom grundkurs minst en gång samt varit ute på fältet något eller några år och därför inte längre har större besvär med skriftläsningen. Undervisningen inriktas därför mot djupare kunskaper om släktforskningens källor, varvid man t.ex. kan bunta ihop grundkursämnen två och två samt därtill lägga ett valfritt antal mera speciella källor. Ingående rådgivning beträffande forskning om utländsk härstamning samt motsvarande orientering om utländska arkiv och utländsk litteratur bör ingå.

Man bör även ge grundläggande undervisning i *källkritik*, samtidigt som det bör varnas ordentligt för t. ex. att tro att det är fel i källan – vilket normalt är mycket sällsynt – bara för att den inte stämmer med forskarens egen arbetsteori.

En annan viktig uppgift är att noga upplysa om vissa viktiga *källseriers svagheter*. Särskilt gäller detta tionsdelängder, mantalslängder och jordeböcker. De sistnämnda är oftast så dåliga källor att de helt bör undvikas. Gårdsbrukarnamn står nämligen vanligen kvar ett flertal år efter ett byte, ofta i årtionden eller ännu längre, eftersom jordeböckernas syfte var att fastställa

gårdarnas skattevärde, varvid böndernas namn var helt ointressanta.

Bland de juridiska serierna bör kanske särskilt framhållas t ex att de medeltida arvslagarna gällde ända fram till 1734 års lag trädde i kraft (1736), att lagmansdomböckerna ofta innehåller värdefulla tillägg till underrätternas material och att man inte bör glömma det väldiga materialet om Carl X Gustafs och Carl XI:s godsreduktioner, som visst icke enbart drabbade adeln utan även många andra. Här måste ägarna lägga fram sitt åtkomstmaterial för att om möjligt slippa reduktion. Detta material är av naturliga skäl starkt genealogiskt genomsyrat.

Nybörjarkurs i släktforskning

- Lektion 1 Grundläggande begrepp, hjälpmedel, hur man börjar sin forskning.
- Lektion 2 Arkiv och bibliotek. Skriftläsning.
- Lektion 3 Kyrkoarkiven. Skriftläsning.
- Lektion 4 Tiondelängder, mantalslängder, jordeböcker. Skriftläsning.
- Lektion 5 Det militära materialet. Skriftläsning.
- Lektion 6 Vi fingerar en släktforskning. Skriftläsning.
- Lektion 7 Det juridiska materialet. Skriftläsning.
- Lektion 8 Material om olika samhällsklasser, yrken m m. Skriftläsning.
- Lektion 9 Släktforskning utomlands. Skriftläsning.
- Lektion 10 Visning av Stockholms stadsarkiv.

Lektion 1 Först en genomgång av genealogiska termer och grundläggande begrepp. Utdelning av antavleformulär (främst sådana avsedda för det dagliga arbetet) och förlagor för uppställning av stamtavlor. Ansedlar. Hur man börjar sin forskning. Utfrågning av slakten, genomgång av tidigare generationers efterlämnade papper osv. Understryk från början vikten av att för varje person i första hand de tre genealogiska grunddata – födelse, vigsel och död – eftersöks eller åtminstone inkretsas.

Slutligen orientering i Anderös ”*Läsebok för släktforskare*”, gärna med hemuppgiften att skriva varje gotiskt skrivtecken 10 gånger.

Lektion 2 Orientering om det svenska arkiv- och biblioteksväsendets uppbyggnad. Påpeka gärna att olika arkiv och bibliotek i sina läsesalar har mycket divergerande uppsättningar av litteratur och hjälpmedel som står framme. Känner man till detta, slipper man ifrån en stor del av beställningscirkusen, därför att man går dit, där man vet att böckerna står framme och direkt kan tas ur hyllan. I Krigsarkivet står t.

ex. all militärhistorisk/biografisk litteratur av större betydelse framme i läsesalen. På samma sätt all Stockholmslitteratur i Stadsarkivets läsesal osv.

Beträffande arkiven bör icke glömmas att hänvisa till den tryckta litteraturen om de olika arkivens innehåll. När det gäller biblioteken framhålls främst de samlingar av tryckta släktböcker som finns.

Senare lektionshalvan ägnas åt läsning av gotisk handstil.

Lektion 3 En tryckt översikt av kyrkoarkivens arkivaliska uppställning utdelas och genomgås punkt för punkt.

Bl.a. påpekas att husförhörslängderna före ca 1810 nästan alltid även tjänstgjort som in- och utflyttningslängder. Är en familj struken utan kommentar, betyder det att den flyttat inom församlingen. Det är då bara att bläddra vidare tills man stöter på familjen på det nya stället.

Andra halvan av lektionstiden ägnas åt fortsatt arbete med gotisk skriftläsning.

Lektion 4 En genomgång av längdernas historia, omfång och trovärdighet. Den enda helt trovärdiga serien är tiondelängderna. Beträffande 1600-talets mantalslängder måste allvarigt varnas för de stora felmöjligheter, som uppstått genom att endast förnamn förekommer. Vad jordeböckerna beträffar är de i regel så fulla med genealogiska fel att uppgifter därur endast kan användas om de bestyrks av andra källor. Orsaken är den att jordeböckerna fördes för att visa storleken på varje gårds skatteskyldighet. Böndernas namn var i sammanhanget helt ointressanta.

Lektion 5 En kort genomgång av det militära rullmaterialet samt innehållet i de viktigaste militära serierna dels i Riksarkivet, dels i Krigsarkivet. Betonas bör att vad man hittar är uppgifter om den enskilde militärens tjänst, men mycket sällan någon genealogisk uppgift. Undantaget utgörs av serien ”Regementsräkenskaper” i KrA, där under krigstid lönerna för utevarande militärer utkvitterades av hustrur eller andra hemmavarande släktingar. Detta gäller dock blott om befäl och stabsbetjänte.

I sammanhanget bör också påpekas var man enklast hittar tryckt material. Fortsatt arbete med gotisk skriftläsning.

Lektion 6 Deltagarna uppmanas att till denna lektion medföra resultatet av de forskningarna de under kursens gång hunnit med. Läraren kommenterar och ger råd för fortsatt forskning. I sammanhanget framkommer var olika deltagare hamnat territoriellt, vilket överraskande ofta brukar kunna leda till gemensam forskning. Fortsatt skriftläsning.

Lektion 7 En kort historik över domstolsväsendets uppbyggnad och funktion från forntiden och fram till 1800-talets mitt. Tonvikt läggs på de lägsta instansernas material. Som en genväg betonas domböckernas "hovrättsexemplar", som är förkortade och vanligen lättlästa.

Särskilt påpekas de före 1734 års lag gällande genealogiskt viktiga arvsbestämmelserna. Fortsatt gotisk skriftläsning.

Lektion 8 Kort orientering om ståndssamhällets uppbyggnad och lämpliga litteraturhänvisningar särdeles då det gäller yrken. Särskilt betonas samhällsgrupper som egentligen inte kunde hänföras till ett visst stånd, som ofrälse militärer, skrivare m fl. Fortsatt gotisk skriftläsning.

Lektion 9 Här upptas endast våra nordiska grannländer samt svenska besittningarna i Tyskland. Lämpligt är att kopior utdelas av den serie "Släktforskning i Norden" som år 1988 publicerades i *Släkthistoriskt Forum nr 3*.

Där hittas nämligen framför allt alla nödiga adresser. Lämpligt är att vid en genomgång påpeka diverse olikheter eller avvikande benämningar. [Red:s anm: på 10 år hinner många adresser ändras, och man bör kontrollera att de fortfarande gäller.]

Fortsättningskurs i släktforskning

Kursen skall sikta på fördjupning av tidigare inhämtade kunskaper. Eleverna bör därför redan från början uppmanas att framställa egna önskemål osv.

Lektion 1 Allmänna synpunkter, arkiv, bibliotek.

Lektion 2 Kyrkoarkiv, skattelängder m m.

Lektion 3 RA, landsarkiv, andra arkiv.

Lektion 4 KrA, militärt material på andra håll.

Lektion 5 Det juridiska materialet.

Lektion 6 Särskilda stånd, yrken m m.

Lektion 7 Ekonomi, skatter, mått, mynt och vikt.

Lektion 8 Muséer, kartor, sjukdomar, "fader okänd".

Lektion 9 Utländska förfäder. Heraldik.

Lektion 10 Visning av RA.

Lektion 1 Allmänna synpunkter på fördjupning av en släktforskning. Genomgång av vilka viktiga genealogiska handskriftssamlingar, som finns i ledande offentliga bibliotek.

Lektion 2 Beträffande kyrkoarkiven påpekas framför allt det genealogiskt viktiga räkenskapsmaterielet. därest detta som ofta är fallet går längre tillbaka i tiden än ministerial-

böckerna. Vidare att biskopsvisitationshandlingar från äldre tid ofta innehåller uppgifter om nu förkomna föremål, gravstenar m m. Flyttningsattesterna glöms gärna bort, liksom sockenstämmoprotokollen (som kan vara märkligt gamla).

Skattelängdernas historia genomgås, varvid de många olika sorters dylika längder, som är äldre än 1630-talet beaktas.

Lektion 3 En grundlig genomgång av arkivorganisationen med hänvisningar till nödig litteratur om de olika arkivens innehåll. Glöm ej privatarkiven av större format som t.ex. brukens.

Lektion 4 Betona att KrA:s material i princip gäller vederbörandes militära tjänst. Påpeka att det särskilt från 1600-talet finns en hel del oväntade tillfälliga arkivalier med viktiga genealogiska uppgifter i. I gränsfästningarna fördes ofta särskilda rullor på soldatsönerna och i Baltikum och de tyska besittningarna namnförteckningar på soldathustrurna, jämte uppgift om dessas modersmål och religion osv. Det är heller ej ovanligt att i rullor eller lönelistor anges om en nytillträdande är son till sin företrädare.

Särskilt i Finland anges i många av de äldsta kavallerirullorna noga om rusthållaren själv rider, om en son rider, om en måg rider eller om en anställd – "sventjänare" – rider. Det senare var ovanligt.

Glöm icke det i bibliotekens handskriftavdelningar förefintliga militära materialet.

Lektion 5 Det juridiska materialet. Här bör främst påpekas saköreslängderna, som före c:a år 1635 återfinns i Landskapshandlingarna och därefter i Länsräkenskaperna. En bra översikt av juridiska källor utgör innehållsförteckningen till Modéer, K Å: *Juristens källor i arkiv och bibliotek* (1974). Den bör kopieras samt kommenteras av läraren.

Lektion 6 Särskilda stånd, yrken m m. Här finns en mycket omfattande facklitteratur, där läraren bör plocka ihop ett så heltäckande material som möjligt. Observera att den enda moderna adelshistoriken är von Warnstedt, Ch: *Adel – vad är det?* (1970).

Lektion 7 Ekonomi, skatter, mått, mynt och vikt. Om den svenska ekonomin och skatterna i äldre tid finns en rik litteratur, varur lämpliga skrifter bör presenteras.

Om mått, mynt och vikt finns däremot f.n. ingen bra sammanfattning för släktforskaren. Undertecknad har därför försökt att själv sätta ihop en sådan.

Lektion 8 Muséer, kartor, sjukdomar, "Fader okänd". Muséernas arkiv hör till det som släktforskaren ofta missar. Likaså anar man sällan vilka viktiga – ofta rent genealogiska – upplys-

ningar som kartmaterialet från äldre tid kan ge. Observera att kartor över adelsgodsen normalt icke ingår i det statliga kartmaterialet. Adelsmännen fick bekosta sina kartor själva.

"Fader okänd", alltså de oäkta barnens härstamning, bör upptagas sist. Annars urartar hela lektionstiden till att endast omfatta detta för de flesta forskare aktuella ämne.

Lektion 9 Utländska förfäder. Heraldik. Här läggs huvudvikten på Nord- och Mellantyskland, Baltikum, Skottland och Holland. Betonas måste särskilt de ytterst besvärliga arkivförhållandena i mellersta Tyskland.

Heraldiken är främst viktig såsom bevisning för personidentitet. Fram till 1700-talets mitt förde i regel också ofrälse ståndspersoner släktvapen, där även kronor förekommer.

Bör vi erbjuda bildningsförbunden färdiga kurser jämte lärare?

Åtminstone i Stockholmsområdet kanske man borde pröva lösningen att helt enkelt erbjuda bildningsförbunden färdiga kurser jämte lärare?

GF och SSGF har i många år samarbetat beträffande vissa kurser. Erfarenheten visar också att mot slutet av en nybörjarkurs majoriteten av eleverna blivit medlemmar av båda föreningarna. Anledningen kan vara blandad. Men det är tydligt att det som främst drar till GF är tidskriften "*Släkt och Hävd*", medan det som främst drar till SSGF är den stora aktiviteten i fråga om kurser och dylikt. Kunde man få med Stockholmsavdelningen av Sveriges Släktforskarförbund också [ja, men där ingår ju just SSGF som den väsentligaste delen! - *Red:s anm*] skulle säkert kretsen vara sluten.

Problemen ligger på den ekonomiska sidan. Så t ex brukar en tung kostnad bortfalla vid samarbete med Kyrkan, nämligen lokalkostnaden. Detta gör att kurskostnaden där f n kan hållas under 600:- kr.

En annan och besvärligare detalj är lärararvodena, som varierar ganska våldsamt mellan olika kursanordnare. Troligen beror detta på att bildningsförbunden betalar vad som begärs – utan att undersöka vad som är rimligt. Här borde ett normalarvode för lärare på nybörjarkurser införas, liksom ett högre dylikt för fortsättningskurslärarna.

*Christopher v. Warnstedt
Linnégatan 28-30
114 47 Stockholm
08-662 48 15*

Riksstämman 1997

Cirkelledarkonferensen

§1.

Redaktören för Släktcirkeln Erik Thorell hälsade deltagarna välkomna, samt sade att meningen med konferensen är att utbyta erfarenheter och information samt hjälpas åt till att nå ett hyggligt resultat. Även att komma fram med önskemål till föreningar eller förbundet. 11 föreslagna ämnen stod på dagordningen. Vid genomgång av dessa bestämdes att punkt 1 - 3 skulle slås ihop, och punkt 8 skulle utgå.

Föreslagen dagordning

1. Kan man starta inlärandet med en kortare introduktionskurs utan läsning av gamla handskrifter.
2. Vad bör ingå i en nybörjarkurs i släktforskning.
3. Hur långa bör kurser i släktforskning vara.
4. Sekretessbestämmelser när det gäller släktforskning.
5. Svarkatalogerna.
6. Svares cirkelmateriel.
7. Legitimerade cirkelledare.
8. Släktforskning i USA.
9. Släktforskning på internet.
10. Register över register.
11. Om man tappar spåret.

§2.

1-3 Introduktionskurs

Rolf Lusth: Inför ungdomens år 1998 borde man ha en introduktionskurs för ungdomar, om ca en dag. Han kan tänka sig att bidra till att ta fram förslag till densamma, som även får användas av andra föreningar.

Eva Johansson: En dags introduktion kan vara för lite.

Göran Stenmark: Med en introduktionskurs motiverar man en del att fortsätta.

Holger Kanth: Det är viktigt att man samtidigt med ungdomen tar med lärarna, så att de får veta vad det rör sig om.

Erik Thorell: Det vore bra om detta kunde resultera i några förslag, angående Rolfs förslag vore det bra om det kunde komma med i nästa nummer av släktcirkeln.

Rune Elofsson anser att priset på kurserna kan vara avgörande för deltagarantal och intresse, vilket även påverkar längden på kursen.

§3.**4. Sekretessbestämmelserna**

Erik Thorell redogjorde för gällande sekretessbestämmelser samt datalagen som är under omarbetning.

Nils Marelius: Man kan när man vill forska direkt på en pastorsexpedition, få skriva på en försäkran som föres in i diariet. Vilket tillämpas olika ute i församlingarna. Om man inte får ut de uppgifter som man anser sig ha rätt till kan man anmäla detta till Kyrkobokföringsinspektören, som tar kontakt med arkivansvarig på den platsen det gäller. Begär man ett utdrag ur födelsebok, vigselbok, församlingsbok etc. måste detta lämnas ut. I folkbokföringen hos skattemyndigheten finns ingen sekretess utom för spärrade uppgifter.

§4.**5. SVAR-katalogerna**

Göran Stenmark redogjorde för innehållet i svarskatalogen, och framhöll att de synpunkter på Svarkatalogerna som framkommer på konferensen ska han ta med sig hem och se om man inte kan åtgärda dem på bästa sätt. För övrigt anser han att typsnittet är för litet, för tätt samt för små rubriker. Men om man använder större typsnitt blir det fler pärmar. Han föreslår större understrukna rubriker på församlingarna arkiven därunder i fetstil. Den kommer troligen på CD. På Internet finns den redan, där kan man beställa mikrokort direkt från SVAR.

Förklaring till förkortningarna i katalogen saknas.

Börje Jönsson: Om nästa församling påbörjas i en ny kolumn kan man få en klarare översikt, och församlingsnamnen hamna överst i kolumnerna. Uppgifter om t.ex. att filmningen inte är gjord från när församlingens böcker började föras saknas vilket borde finnas. Vissa HFL är delade i A och B-del, vet man ej i vilken del den ort man söker finns måste man låna båda delar, det blir då en onödig merkostnad. Uppgift om innehållet i volymen bör då framgå. Nu kan man titta i sockenkatalogen, men de finns inte för alla socknar. Man kan i beställning till SVAR ange gård eller by så kan de leverera rätt volym. Om det inte finns något ortregister kan inte de leta reda på rätt ort, då får man till svar att det inte går. Att köpa Sockenkatalogerna är för dyrt för oss cirkelledare eftersom man måste köpa många kataloger för att täcka in landet.

§5.**6. SVAR:s cirkelmateriel**

Göran Stenmark från SVAR presenterade sitt

studiematerial för släktforskning bestående av studiehäfte samt pärm med mikrokort och overheadbilder. Pärmen med kursmaterialet kostar ca 900 kr. Studiehäftet kostar 95 kr. Han har även gjort ett liknande kursmaterial för hembygdsforskning, och håller på att ta fram en lathund för byforskning, eftersom cirkelledare ibland stöter på deltagare som förutom att släktforska också vill by- eller hembygdsforska.

Om man får problem med nästan oläsliga mikrokort? Är det dålig kopiering eller är det dåliga böcker, ska man tala om det för SVAR och då rättas det till om det går. Ibland händer det att det ligger fel kort i volymen, det ska rättas till utan kostnad för kunden.

Göran Stenmark tackades för informationen från SVAR.

§6.**9. Internet**

Ulf Berggren informerade om vad internet är och dess möjligheter. *E-post* = datorpost, *diskussionsgrupper* eller *News*, och *World Wide Web*. = w.w.w. samt personliga hemsidor. Även föreningar har börjat lägga upp hemsidor. Viktigast för släktforskaren är väl förbundets nättidning **RÖTTER** (adress: <www.genealogi.se>). Emigranter finns på hemsidor både i Danmark och Norge. LIBRIS är Kungliga bibliotekets bokdatabas, där kan man söka på både titlar och författare.

§7.**7. Legitimering av cirkelledare**

Man bör ställa krav på att den som ska leda studiecirkel i släktforskning har nödvändiga kunskaper däruti. Någon form av kontroll på cirkelledare borde finnas. Dåliga cirkelledare sorteras snart ut ryktesvägen, men de kan nog förorsaka stor skada innan dess, inte minst ekonomisk för deltagarna. Förbundet kommer att ha en cirkelledarutbildning i höst.

§8.**10. Register över register**

Finns på mikrokort, och är nu uppdaterat. Uppgifter insända av Nils Marelius saknas ännu.

Det finns en serie skrifter av Chris Henning den första heter *Tryckta Urkunder* samt fem tillägg landskapsvis uppställda, i dessa kan man se i vad mån urkunder från det område man studerar finns i tryck.

§9.**11. När man tappar träden**

Vad man gör när man tappar träden? Strukna personer där det saknas notering om flyttning

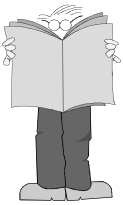
eller dödsfall har ofta hittats i nästföljande HFL i huvudsak i landsbygdsförsamlingar. Man kan även hitta dem i någon grannsocken. En annan väg är att titta i registren över bouppteckningarna. Även konfirmationslängder kan man hitta dem i.

§10.

Erik Thorell tackade för visat intresse och sa att det varit en trevlig diskussion och att mycket intressanta synpunkter har kommit fram.

Vid pennan:

Börje Jönsson
Klosterstigen 9
575 37 EKSJÖ
Tel: 0381-108 40

Litteratur

Släktforskarnas årsbok 1997

Förbundets årsböcker handlar inte längre om ett speciellt tema. Det här året är artiklarna inte ens sammanförda i grupper under en underrubrik (trots att detta delvis skulle vara möjligt). Mer än kanske någonsin förr ingår denna gång goda genealogier.

Den inledande artikeln handlar om att finna *judiska rötter* i Östeuropa, främst Polen, under 1800-talet. Det är uppmuntrande att konstatera att författaren lyckats ganska bra trots alla hinder och svårigheter. Goda tips ges om litteratur, hjälpande organisationer, utnyttjande av Internet osv. Något besläktad med denna artikel är en om *forskning i Stralsund* medan DDR ännu fanns kvar. Förhållandena är numera givetvis ändrade, men författarens erfarenheter kan nog vara till god nytta även för dagens forskare.

Tre bidrag handlar om *barnhusbarn* främst från 1800-talet, vilka de var, hur de togs in och ackorderades ut, delvis vad som hände dem senare samt inte minst vilka möjligheter man kan bedömas ha att finna information om dem i arkivhandlingar. Ganska kusligt är att höra att 30 % procent av barnen dog innan de blev ett år. Men många av dem blev också goda yrkesmän eller husmödrar.

Som nämnts inledningsvis ingår ett antal genealogier, samtliga ytterst väldokumenterade, i regel från tiden före kyrkböckerna och från olika miljöer och landsändar: invandrade

apotekarsläkten *Berchelt* i Stockholm, fogden *Lasse Olsson Björnram* med ättlingar i Hälsingland, sörmlandsbonden *Olof "Trump" Larssons* i Blacksta släkt, några 1500-tals linköpingsprästers släktförhållanden.

I samtliga fall är notapparatusens källhänvisningar varierande, speciella med hänsyn till ort eller ämne, samt ytterligt intressanta och lärorika. Det kan gälla tänkeböcker, krönikor, landskapshandlingar, kyrkoräkenskaper, handskrifter, juridiska handlingar, inskrifter på gravar osv samt tryckt material av olika slag. Vad som inte minst är värdefullt är de rutinerade författarnas noggranna hantering och analys av källornas information när uppgifterna är osäkra eller motsägelsefulla.

Vikten av kvalitet i forskningen betonas på annat håll i vårt blad. Lär av de här uppsatserna!

Skildringen av en *självlärd urmakares* karriär mest i fråga om tornur i 1800-talets Jönköping ger inblickar i dåtidens tekniska utveckling och konkurrensförhållanden. En släktutredning verkar lite påklistrad men motiveras av att det rör författarens egen släkt. Källmaterialet är delvis annat än det normala.

Beskrivning av hur man med datorns hjälp *återskapar kyrkböcker* för de senaste hundra åren i ett antal församlingar på Sotenäset på Västkusten bör kunna vara till nytta på andra håll där man har motsvarande problem.

En uppsats belyser hur man med hjälp av protokoll från *militära husesyner* kan skriva en gårds historia under 1700- och 1800-talen, inte bara byggnadernas utan även i fråga om brukare, allmän standard, åkerareal, djurhållning, avkastning osv. Det gäller Götruda i Tveta socken, Kalmar län. Utöver protokollen har även en mängd andra källor redovisats. Det ges rikligt med namn, men inga genealogiska uppgifter.

En *"rövarnovell"* ingår som vanligt i årsboken. Det handlar om våld, inbrott, tjuvgods och hälare under tidigt 1800-tal i Härlunda socken i södra Småland med omnejd. Som i tidigare liknande skildringar frapperas man av hur väl man nära 200 år senare kan få förloppet beskrivet och även av hur noggrant rätten handskades med målet. Moralen hade sina brister även på den tiden, men straffsattserna var annorlunda. Här blev det halshuggning för vissa inblandade.

Sista uppsatsen är ett livstecken från den rätt nybildade föreningen för smedsläktsforskning. Författaren har använt handlingar från *Bergskollegiums hammarting* i Östergötland från 1692-99. Resultatet har blivit en lista på smeder och kolare m fl från landskapets alla bruk vid den tiden. Många har släktnamn, ofta vallonska,

äterstoden alltid patronymikon. Strödda data ges om t ex hit- eller bortflyttning, befordran, antagningsår, död, sjukdom o d men inga genealogiska uppgifter. Under 1700-talet uppges informationen bli fylligare, t ex om födelseort.

Årsboken för 1997 är läsvärd för cirkelledaren, men det räcker knappast att läsa den. Man bör ha den i bokhyllan för att vid behov kunna slå upp fakta eller exempel. Boken finns att köpa hos släktforskarförbundet och kostar för stöd-jande medlem kr 240:-, för övriga 365:-.

Erik Thorell

Prästens lilla kråka

Under ovanstående titel har *Kjell Lindblom* och *Elisabeth Thorsell* givit ut en bok i A4 på drygt 70 sidor med ett antal praktikfall för släktforskare. Titeln syftar förstas på den kända ramsan om kråkan som slank ner i diket men än mera på de kråkfötter i form av felskrivningar eller oläsligheter, som slarviga eller ålderströtta präster gjort i kyrkobokföringen.

Sådana förorsakar ju släktforskarna en mängd bekymmer.

Praktikfallen är upplagda så, att de först ger ett antal startfakta oftast om en person, vilkens identitet, genealogiska förhållanden el. dyl. ska klarläggas. Steg för steg får man sedan mera information om tillvägagångssätt, källor och deras innehåll osv. Men inför varje steg läggs ett "stop" in med en fråga, där avsikten är att läsaren eller kanske studiecirkeln, innan man läser fortsättningen ska stanna upp och fundera eller diskutera hur forskandet ska fortsättas.

Fallen är valda så att de brett illustrerar en mängd vanliga problem, fällor, återvändsgränder o d som släktforskaren råkar på. Här ska nämnas några: ingen födelseuppgift i angiven församling, ändrad pastoratsorganisation, okända för-

äldrar, felskrivet patronymikon, husförhörslängden tiger eller saknas, fosterbarns ursprung, flera personer med samma namn, ofullständiga flyttningslängder, användning av tidningsnotiser och mantalslängder m m. Avslutningsvis ges också exempel på genvägar via resultat av andras forskning, herdaminnen, matriklar, GF:s kortregister osv.

Författarna är durkdrivna släktforskare och fallen är välvalda, lärrika och pedagogiskt upplagda. De är inte alltid drivna helt i botten, men det gör ju ingenting, om de bara gett ett antal lärdomar.

Kanske skulle man kunna önska sig ett ännu bredare geografiskt, befolkningsmässigt och tekniskt underlag. Sydsverige, Norrland, släktkalendrar, adelns speciella källmaterial, datorn och CD-Rom är t ex föga eller inte alls behandlade. Men syftet har tydligen varit att ge exempel byggande på släktforskningens "klassiska" underlag. Det finns alltså plats för flera liknande praktikböcker.

Med den upplägning "Prästens lilla kråka" fått bör den vara av alldeles särskilt intresse för just Släktcirkelns läsare. Den passar utmärkt att använda i utbildningen.

Sedan kan man naturligtvis undra om det går att lära sig om problem och fällor genom att läsa om dem och få lösningen efter några minuter. Egna misstag, timmars eller kanske veckors och månaders grubblande och letande ger mera dyrköpta men ger säkert hållbarare lärdomar och nyttigare erfarenheter. Men det finns tillräckligt med problem kvar inom släktforskningen. "Prästens lilla kråka" tar bara upp några av de vanligaste. Boken kan köpas från släktforskarförbundet och kostar kr 125:- (icke-stöd-jande medlemmar 150:-).

Erik Thorell

Innehåll

<i>Erik Thorell</i> :Kvalitet – en nödvändighet	1
Släktforskning och sekretess	2
<i>Grannar emellan</i> (recension)	3
Legitimering av forskare	4
Cirkelledarkurs i Stockholm	5
<i>Ch v Warnstedt</i> : Tankar om släktforskningskurser	6
<i>Börje Jönsson</i> : Referat från Cirkelledar- konferensen 1997	9
Släktforskarnas Årsbok 1997 (recension)	11
Prästens lilla kråka (recension)	12